

UDENRIGSMINISTERIET

Tale til brug for udenrigsministeren ved besvarelse af URU alm. del samrådsspørgsmål J, K, L, M, N, O og P den 8. september 2023.

Tak for ordet. Inden jeg svarer på de konkrete spørgsmål, vil jeg gerne indlede med at redegøre for regeringens linje i forhold til koranskændinger mere generelt.

Det er en vigtig del af konteksten, at der i perioden fra den 21. juli til den 3. september har der været over 250 (253) anmeldte demonstrationer, herunder talrige med koranafbrændinger, foran muslimske landes ambassader og andre steder i Danmark. Der er tale om daglige afbrændinger i varierende omfang foran især 12 repræsentationer [Albanien, Algeriet, Egypten, Indonesien, Irak, Iran, Libyen, Marokko, Niger, Pakistan, Saudi-Arabien og Tyrkiet].

Der er ingen tvivl om, at ytringsfriheden er og bliver en grundpille i Danmark. Sådan skal det være i et åbent demokratisk samfund, og ytringsfriheden skal altid have vide rammer i Danmark. Regeringens forslag om at kriminalisere blandt andet koranskændinger er et målrettet indgreb, som ikke ændrer herpå.

Vi har at gøre med nogen ganske få individer i Danmark, som demonstrativt stiller sig op og afbrænder Koranen med det ene formål at forhåne og provokere.

De handlinger repræsenterer ikke det Danmark, jeg kender, hvor vi behandler hinanden ordentligt og med respekt.

Regeringen har selvfølgelig også taget reaktionerne fra udlandet i betragtning. Som enhver ansvarlig regering ville gøre det.

Her må vi forholde os til, at 16 lande officielt har fordømt Danmark, og seks lande har indkaldt vores ambassadører eller stedfortrædere til samtaler, flere af dem af flere omgange. Den muslimske samarbejdsorganisation OIC (Organisation of Islamic Cooperation) har vedtaget en resolution med stærke fordømmelser af Danmark og Sverige og med anbefaling om, at OIC-landene træffer egne politiske, økonomiske eller kulturelle beslutninger over for Danmark og Sverige. Heldigvis har ingen af OIC-landene endnu taget konkrete skridt mod Danmark.

Der har været en række sikkerhedsincidenter ved danske og svenske repræsentationer. Herudover har Al-Qaeda opfordret til angreb på danske og svenske ambassader i hele verden.

Det er selvfølgelig dybt bekymrende og noget, regeringen ser med stor alvor på.

På grund af den seneste tids koranskændinger ses Danmark i store dele af verden i stigende grad som et land, der faciliterer forhånelser og nedgørelser af andre lande og religioner.

Antallet af koranskændinger i Danmark og Sverige har været på et markant højere niveau end i resten af Europa, og de gennemføres mere systematisk.

Ud over implikationerne for danske interesser og sikkerhedsmæssige konsekvenser, sker dette på et tidspunkt, hvor de relative magtforhold i verden er under forandring, og Europas vægt i verden mindskes. Krigen i Ukraine har understreget vigtigheden af at styrke allianceopbygning og globale partnerskaber, herunder med landene i det såkaldte Globale Syd. Den seneste udvidelse af BRIKS-samarbejdet er et godt eksempel på udfordringen, hvor Argentina, Egypten, Etiopien, Forenede Arabiske Emirater, Iran og Saudi-Arabien blev inviteret med som nye medlemmer. I denne kontekst gavner det ikke, at Danmark og Sverige står isoleret tilbage. Det er kun til gavn for de lande, der har en interesse i at puste til ilden og drive en kile ind mellem Vesten og det Globale Syd.

Regeringen har som bekendt fremsat et lovforslag, der skal kriminalisere utilbørlig behandling af genstande med væsentlig religiøs betydning for et trossamfund. Det håber jeg selvfølgelig på Folketingets opbakning til.

Så vil jeg gerne svare på samrådsspørgsmålene.

I forhold til **samrådsspørgsmål J** om fortolkningen af begivenhederne i Irak, anskuer jeg dem i høj grad som en udløber af indenrigspolitiske magtkampe.

Vi har set, at den folkelige religiøse leder Muqtada Al-Sadr [Muktada Al-Sadra] har kunne spille på de stærke følelser, som koranskændingerne i Sverige og Danmark har frembragt. En indenrigspolitisk dynamik, som man også kunne frygte i andre lande.

Så er der **samrådsspørgsmål K** om, hvorvidt regeringens tiltag sidestiller fredelige afbrændinger af bøger med voldelige handlinger og opstande.

Her vil jeg gerne understrege, at voldelige handlinger og opstande selvsagt aldrig er acceptabelt, uanset om det begrundes i et politisk ærinde. Og derfor har jeg også tidligere klart fordømt angrebet og ildspåsættelsen af den svenske ambassade i Irak. Der er altså ikke tale om, at regeringen sidestiller afbrændinger af bøger med voldelige handlinger.

Nu til **samrådsspørgsmål L** om, hvorvidt Koranen er mere hellig end andre bøger, som for eksempel Tove Ditlevsens digte eller ”Kongens fald”.

Regeringens lovforslag omfatter genstande, der har en *væsentlig* religiøs betydning for et trossamfund. Det har Koranen for muslimerne, ligesom i øvrigt Toraen har det for jøderne.

De koranskændinger, som vi i øjeblikket er vidne til, har som deres primære formål at forhåne og provokere. De sår splittelse i en tid, hvor vi har brug for at stå sammen.

Så er der **samrådsspørgsmål M** om behovet for en ”utvetydig og stærk afvisning af udenlandsk indblanding”.

Her må jeg betone, at der er tale om meningsløse forhånelser, som ikke har andet formål end at skabe splid og had. Vi står så derudover i en situation, hvor den seneste tids koranskændinger har nået et omfang, hvor Danmark i store dele af verden i stigende grad ses som et land, der faciliterer forhånelser og nedgørelse af andre lande og religioner. Den situation forholder regeringen sig ansvarligt til. Derfor ønsker vi at skabe mulighed for at gribe ind.

I forhold til **samrådsspørgsmål N** om dialogen med andre lande kan jeg oplyse, at jeg siden koranskændingerne tog fart den 21. juli har været i løbende dialog med mine kolleger fra en lang række af de berørte lande samt OIC-generalsekretæren.

I mine samtaler har jeg taget klart afstand fra og fordømt koranafbrændingerne, ligesom jeg senest har informeret dem om lovforslaget.

Statsministeriet har oplyst, at statsministeren ikke har været i dialog med repræsentanter for OIC om emnet, men at statsministeren i sin løbende dialog med kolleger i andre lande også har drøftet koranskændinger.

Samrådsspørgsmål O går på, hvordan regeringens initiativ hænger sammen med tidligere udtalelser fra statsministeren samt fra den tidligere S-udlændingeordfører Tesfaye om at ”Gud har vigepligt”.

Her vil jeg gerne understrege, at der er tale om et målrettet indgreb, som ikke ændrer ved, at ytringsfriheden fortsat skal have meget vide rammer i Danmark. Regeringens lovforslag påvirker heller ikke på nogen måde, at det i Danmark er Folketinget og Grundloven som – for nu at blive i Tesfayes metafor - har forkørselsret. Det er i den sammenhæng værd at nævne, at vi jo trods alt også har andre begrænsninger af ytringsfriheden i vores nuværende lovgivning.

Til slut er der **samrådsspørgsmål P** om sammenhængen mellem regeringens beslutning og den udenrigs- og sikkerhedspolitiske strategis omtale af, at Danmark ikke skal gemme sig, men føre en aktiv udenrigspolitik med udgangspunkt i vores værdier.

Regeringen gemmer sig ikke. Vi handler. Og vi gør det også med udgangspunkt i danske værdier om at behandle hinanden med respekt og værdighed.

Tak for ordet.